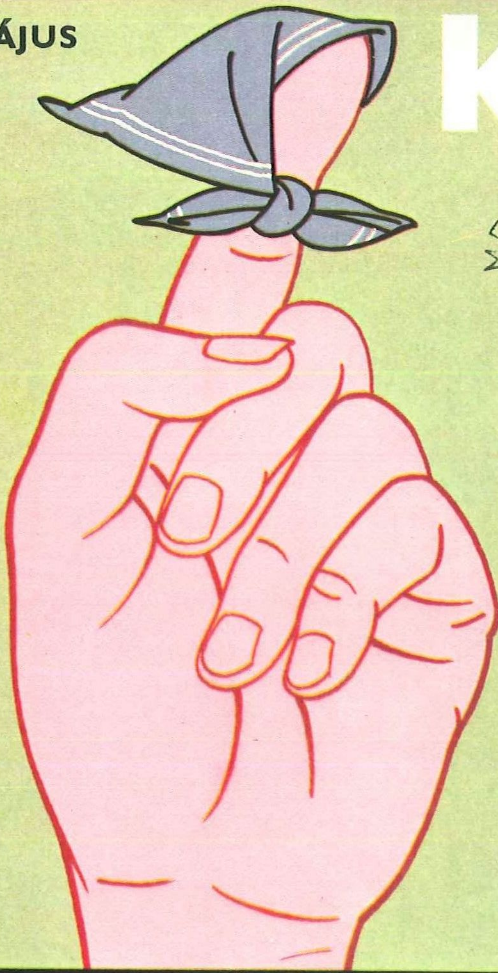
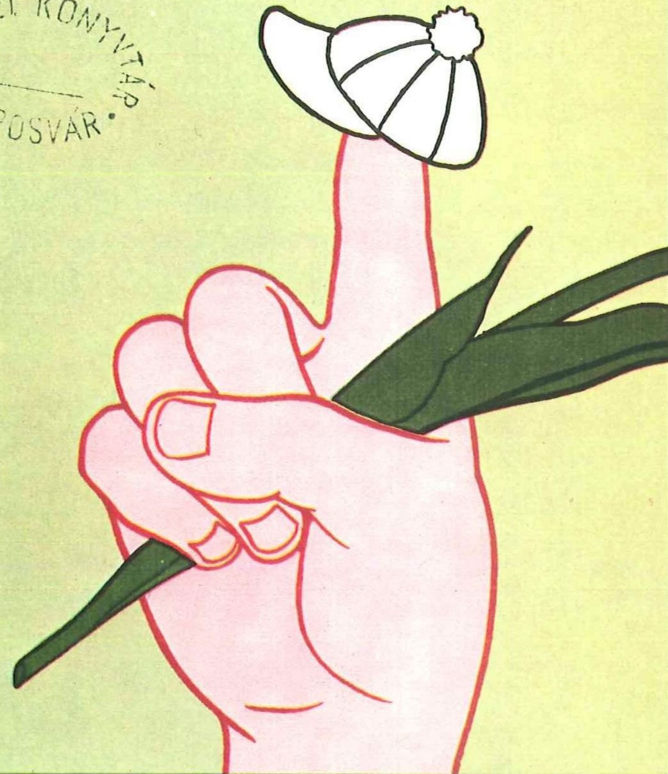
1984. MÁJUS

kisdobos

Vivát május!

— vagyis éljen, éljen! Éljen, mert szép, virágos, illatos, madárfüttyös. Mert tavasz. Mert benne van az ember egész élete. Világrajöttünkkor édesanyánk mosolyog ránk. Mindegy, a világ melyik részén jön az ember a világra, hogy törzsi varázsló vagy tanácsi névadón adják-e a nevét. A buksi barnabőrű szomorúszemű kisfiú ugyanolyan, akár az, aki kastélyban nevelkedik és „kishercegként" gondolatát lesik. Vagy aki — miközben gépelek — odalent a lakótelepi házak közti kis pályán rúgja a lasztit. A szülők pontosan úgy féltik gyerekeiket — betegségtől, éhezéstől, jövendő gondjaitól — széles e világon. Azt akarják, hogy dolgos emberek legyenek felnőttekként, munkájukban örömöt leljenek, és hogy legyen munkájuk. Gyerek, anya, munka... és béke.

Vivát május! Illatos fehér orgonaágat hajlít a szellő az elsején felvonulók kezében. Csokorba kötve anyák napján nyújtjuk át. És felszabadult örömmel nevetünk-játszunk a gyereknapon. Mindez csak úgy lehet, hogy 1945. május 9-e beírta magát a májusi napok közé. Ez volt a béke első napja. Vivát! Éljen a május!

Május elseje — a *Munka ünnepe*
Május első vasárnapja — az *Anyák napja*
Május 9-e a *Győzelem napja*
Május utolsó vasárnapja — a *Nemzetközi gyermeknap*

Kassák Lajos

Májusi vers

Ahol én születtem,
virágok
nem voltak.
Ahol én felnőttem,
madarak nem voltak.

Ahol mostan élek,
tűzrózsák
ragyognak.
Ahol most dolgozom,
ércrigók
dalolnak.

Fejem fölött
nagy vörös
csillagok.
Álmomban is
védenek
vaskarok.

Szeretlek én,
Angyalföld,
új hazám,
dicsértessél,
szép május
hajnalán.

Gábor Andor

Május

És száll a szó, száll boldogan,
s valahol hallja valaki.
S a szálló szó tetté fogan,
S piros tűz lángját gyújtja ki.

S ki légbe küldte azt a szót,
A földön porlik, néma lett,
De szava bújt még, lázadót,
És élve él a sír felett.

A sír felett kinő a fű,
A sír felett az élet áll,
Májusfa nyílik, gyönyörű,
S a halott költő muzsikál.

Táncolj csak élet, láng, lobogj!
Májusfa, nyílj, élő ölelj,
Világ pirulj, vihar robogj,
Holtak szavára így felelj,
Költőd szavára így felelj.

Nagy Katalin

HÓNAPLÓ

Szerenád

Koltai Éva rajza

Anyák napjára nagyon készült az őrsünk.

Legelőször is az ajándékról vitatkoztunk. A fiúk azt mondták, hogy virágot vegyünk. A lányok megmagyarázták, hogy az nem érvényes ajándék, mert apánktól kapjuk rá a pénzt. Ők azt mondták, hímezzünk terítőket. A fiúk megmagyarázták, hogy nem tudnak kézimunkázni.

A lányok vállalkoztak rá, hogy majd megtanítanak bennünket.

Ádám Etáékhoz jártunk kézimunkázni. Az ő nagymamája edzett már. Még emlékszik a szamovár-klubra. Bár azóta leszokott a teáról; — érdekes! Ádám Etának volt egy játéknyomdája kiskorából. De ezzel nem betűket lehetett nyomtatni, hanem állatokat, virágokat, Hófehérkét és a hét törpét. Vettünk valamilyen anyagot. Felszabdaltuk kis terítőknek. És mindenki annyi törpét nyomtatott rá, ahányat csak akart. Például egyet. Az is nagyon szép. És éppen elég lesz majd kihímezni.

Mi fiúk hetekig varrtunk. Már hamarabb késze lettünk volna, de a lányok mindig fölfejtették ve lünk, amit keservesen böködtünk. Kérdeztük, hog miért. A hímzések hátlapját mutatták. Olyan vol az, mint a rádió belsejében a huzalok. Miért baj az? A lányok azt mondták: csúnya. És kész.

Az ünnepségen átadtuk az anyáknak az ajándé kunkat. A fiúk anyukái nem akarták elhinni, hog mi tudunk kézimunkázni. De aztán elhitték. Mer azért azt tudhatták, hogy anyák napján csak nem hazudunk.

Azután következett a második meglepetés: az ünnepi műsor. Az őrs minden tagjának adtunk vala mi szerepet, hogy minden anya gyönyörködhessen. Sajnos csak ott vettük észre, hogy Varjú Andrist ki felejtettük a szereposztásból. Pedig az ő mamája az első sorban ült. És már előre könnyezett. Akko gyorsan kitaláltuk, hogy Varjú Andris majd lapoz. Göndör Mari zongorázik, ő meg lapozza a kottá

neki. Csakhogy Varjú nem ismerte a kottát egyáltalán. A nagy izgalomban el is felejtettük, hogy mindig meg akarják buktatni énekből. De most már mindegy volt. Kilökdöstük Marival együtt a színpadra. Szegény Varjú csak állt ott a zongora mellett és bámulta a Mari bal fülét. Mást nem is látott izgalmában. De Göndör Mari tudja, mi a barátság. Amikor lapozni kellett, kicsit belerúgott Andrisba szívességből. Ezt a közönség nem láthatta. Csak a lapozást. Úgyhogy amikor vége lett a darabnak, Varjú is meghajolt, nemcsak Göndör Mari. És a mamája annyira tapsolt, de annyira, hogy ismételni kellett nekik. Mari a ráadást inkább fejből játszotta. És amikor befejezte, Varjú Andris vihette ki a széket a színpadról.

A harmadik meglepetés volt a legjobb. Ezt én találtam ki. Mondtam, hogy adjunk szerenádot az anyáknak. Az őrs rögtön mondta, hogy adjunk. Később azt is mondták, hogy nem tudják, mi az a szerenád. Én is csak a nagymamámtól tudtam. Mesélte, hogy az ő falujukban az volt a szokás, hogy májusban énekeltek a legények a lányok ablaka alatt. És azt is mondta a nagymamám, hogy életében akkor volt a legboldogabb, amikor ő is kapott szerenádot. Én rögtön elhatároztam, hogy szerenádot adok a nagymamámnak, hadd legyen megint boldog. És tőlem ezt kapja anyák napjára. Remélem, apukámtól is kap valamit, mert eredetileg az ő anyja.

Elmeséltem az őrsnek az ötletemet. Megengedtem, hogy utánozzanak nyugodtan. Mindenki akart utánozni. És akkor elhatároztuk, hogy az őrs ebben is összetart. Őrsi szerenád lesz, az őrsi anyák ablaka alatt.

Nem ment simán. Mert például Bacsóék a hetedik emeleten laknak. Már mindenki kinézett az ablakon, csak a Bacsó mamája nem. Olyan magasra nem hallatszott fel a mi énekünk, csak a villamos, meg a kukás autó.

Ebből is tanultunk. Wittneréknél már a lakásajtó előtt énekeltünk inkább. Ők a toronyházban laknak. Az ő mamája meg is hallotta, de a szomszédbácsi még előbb. Kirohant a folyosóra. Azt mondta, kihívja a rendőrséget, ha nem hagyjuk abba rögtön. Mert ez csendháborítás. Pedig ő maga háborította leginkább a csendet, annyira ordítozott. Ezt meg is mondták neki a többi szomszédok. Mert addigra már mindenki kinn állt az ajtóban, csak a Wittner mamája nem. Sőt minket is behívott a lakásba. Azt mondta, ott nem baj ha énekelünk.

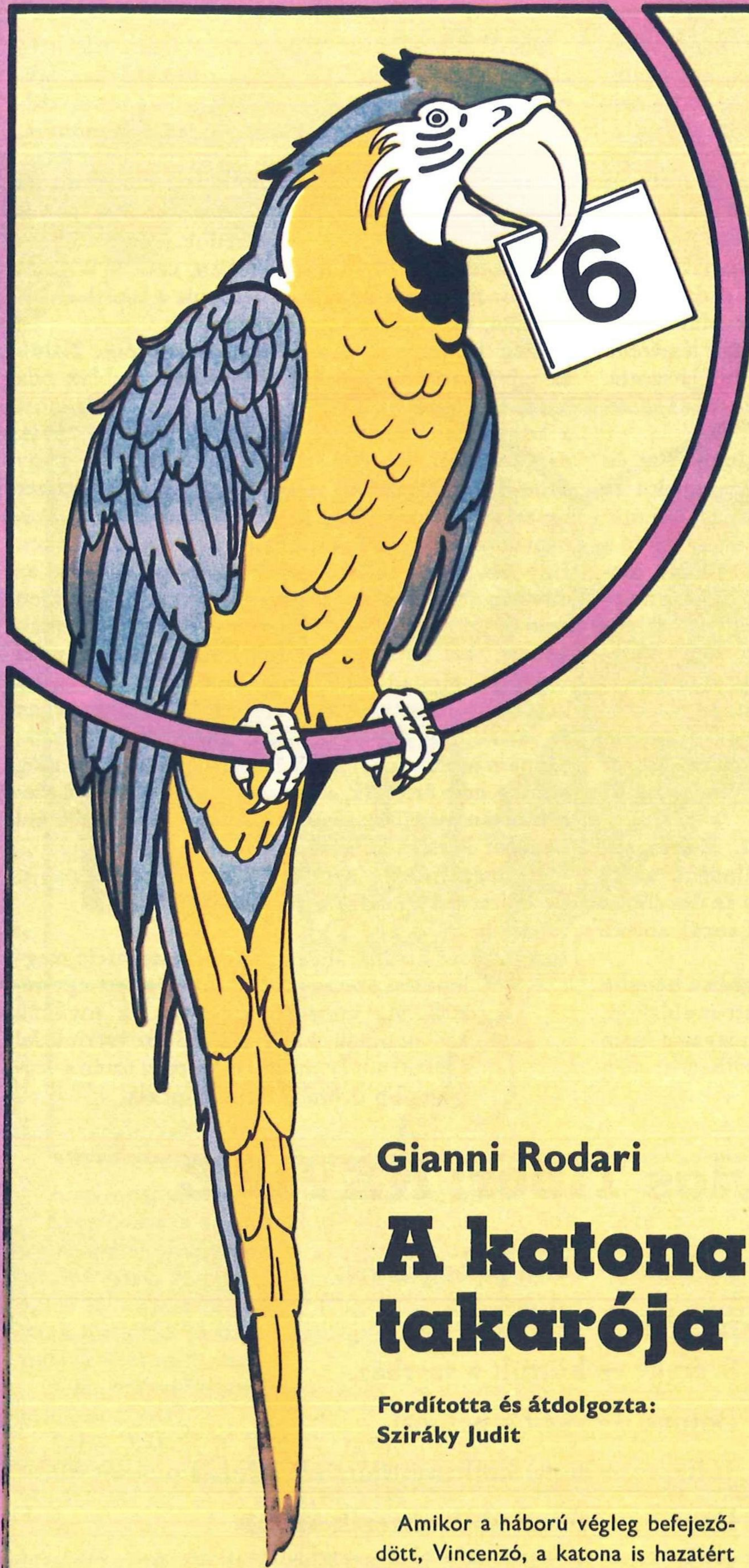
Még Hejjeséknél is érdekes eset történt. Náluk az udvarban énekeltünk, mert a konyhaablak oda nyílt. És Hejjes biztosan tudta, hogy a mamája most a konyhában van. Főzi az ünnepi vacsorát anyák napjára. Tényleg így volt. Hejjes mamája nagy örömmel hallgatta a szerenádot. Közben kétszer beszaladt a konyhába, nehogy odaégjen a csirkepaprikás. Még mások is hallgatták az énekünket. Egy öreg néni az első emeletről pénzt szórt le az udvarra. Mi szépen összeszedtük, hogy ne kelljen neki fáradnia. Amikor visszavittük, nagyon csodálkozott. Azt mondta, nekünk dobta a pénzt, mert azt hitte, újra divatba jött a kintorna. Az ő fiatal korában néha kintornások énekeltek az udvarokban és várták, hogy aprópénzt dobjanak nekik a lakók. Mi nem mertünk tovább kérdezősködni, pedig még mindig nem értettük, mi is az a kintorna. Varjú szerint olyan tornaóra, amikor kínlódik valaki, például Göndör Mari, a rúd-mászással.

És még mindig nem ért véget az anyák napja. Be is írtam a naplóba a folytatást:

MÁJUS Az őrsünk anyák napjára háromféle meglepetést szerzett. Később még lett egy ráadás. Az ünnepeltek, vagyis az anyukák azt mondták, hogy ezentúl mi varrjuk fel a leszakadt gombokat. Mert ez aztán a legnagyobb öröm. Mármint nekik.

Gyurkovics Tibor: NÉVIKE

Május 4. Mónika — vár a piros pónija.
Május 8. Mihály — mi fáj?
Május 13. Szervác — kiürült a szerház.
Május 16. Botond — verd a betont!
Május 22. Júlia — nem kell mindjárt elájulnia!
Május 23. Dezső — feje búbján beesik az eső.
Május 24. Eszter — ha megfog, nem ereszt el.
Május 25. Orbán — lefetyel a borban.
Május 26. Fülöp — neki hiába hegedülök.
Május 27. Hella — sóhajtozom — hall-e?

Gianni Rodari

A katona takarója

Fordította és átdolgozta: Sziráky Judit

Amikor a háború végleg befejeződött, Vincenzó, a katona is hazatért elrongyolódott egyenruhájában, mellében szaggató köhögéssel s hátán egy katonai pokróccal. Mindössze ez a két dolog, a köhögés és a takaró volt a jutalma a hosszú-hosszú háborús évekért.

— Most majd pihenni fogok — mondta a családjának.

De a kínzó köhögés nem engedte pihenni, s néhány hónap alatt a sírba vitte.

Feleségének s gyermekeinek csak a takarót hagyta emlékül. Három gyermek maradt utána, s Gennaro, a legkisebb, aki a háború alatt született, csupán öt éves volt. Neki jutott a katona takarója. Édesanyja esténként, amikor ráterítette apja pokrócát, altató mesét mondott neki. A mese két tündérről szólt, akik oly nagy takarót szőttek, hogy az be tudja takarni a világ összes fázó gyermekét. De akármilyen nagyra szőtték is, mindig kimaradt alóla egy kisgyerek, aki fázott, és sírva kért egy kis csücsköt a takaróból, hogy megmelegedjék alatta. Csakhogy a takarót nem volt szabad megtoldani-foldani, egy darabból kellett lennie, egyvégtében kellett szőni; ezért a tündérek mindig felfejtették, s elölről kezdték a szövés munkáját, hogy valamivel nagyobbat készítsenek.

A két tündér éjjel-nappal dolgozott, fejtett és szőtt, szőtt és fejtett, és sohase fáradt bele a munkába...

De a kisfiú belefáradt a mesehallgatásba, és elaludt, mielőtt meghallgatta volna a végét.

Abban az évben igen kemény tél köszöntött be, Gennaro mamája megbetegedett, s a kisfiút a szomszédok vették magukhoz. A szomszédok kóbor népek voltak, kocsijukon messzire elvándoroltak, s útközben egy kicsit kéregettek, egy kicsit szájharmonikáztak, s egy kicsit árusítgatták azokat a gyékénykosarakat, amelyeket szekerezés közben fontak.

Gennaro egy papagájt kapott tőlük kalitkában, s az a csőrével számozott cédulákat húzott ki egy ládikóból, és a számokat meg lehetett tenni a lottón. Gennarónak az volt a feladata, hogy a papagájt mutogassa, s ha néhány fillért kapott, egy számot húzasson vele a ládikóból. A napok hosszan s unalmasan teltek, de Gen-

naro a cédulákról unalmában kiböngészte és megismerte a számokat. Megesett, nem is egyszer, hogy olyan városba jutottak, ahol a lakosok maguk is nagyon szegények voltak, ilyenkor még a szokásosnál is vékonyabb szelet kenyér és hígabb leveske jutott, de amikor leszállt az este, Gennaro beburkolódzott egyetlen kincsébe, édesapja takarójába. A meghitt melegben édesdeden aludt, s olyan papagájról álmodott, amely beszélni tudott, és mesét mondott neki.

A vándorok egyike, aki maga is végigküzdötte a háborút, megszerette a kisfiút, a katona árváját, s elmagyarázgatta neki azt a száz és száz érdekességet, ami a hosszú út során eléjük bukkant. Később megtanította olvasni is, az olvasókönyv lapjai azok az útjelző táblák voltak, amelyeken a városok és községek neve állott.

— Látod, ez a létra az A. Az a másik, sovány, keszeg alak, amely olyan, mint egy fogantyú nélküli sétapálca, az I. Az a nagy hasú néni a B.

Gennaro esze jól fogott, s a vándor vett neki irkát meg ceruzát, és megtanította az utcatáblák feliratainak lemásolására. Gennaro sok irkaoldalt írt tele azzal a városnévvel, hogy Ancona, meg azzal is, hogy Pesaro. És egy nap, teljesen egyedül, minden másolás nélkül le tudta írni, hogy APA. Aztán le tudta írni a saját nevét is, betűről betűre, hiba nélkül.

Milyen szép álmai voltak aznap éjszaka édesapja takarója alatt. Azt álmodta, hogy a beszélő papagáj a két takarószövő tündérről mesél neki. És ő látja is a két tündért: a Szeretetet és a Tudást, amint szövik-szövik a takarót, amíg csak elég nagy nem lesz ahhoz, hogy betakargassa a világ minden fázó gyermekét, úgy, ahogy őt az édesapja katonatakarója. A szövéssel nem készültek el, s a mese se ért véget álmában, de azért gyönyörű volt.

És ez a mese is úgy szép, ha nincs vége. Így marad, befejezetlenül. De egyszer majd vége lesz. Pontosan akkor, amikor a két tündér megszövi a világnagy takarót.

Papp László
Kerekezők

Van nekem egy jóbarátom,
Meg egy piros kerékpárom.

Kerekezünk a környéken,
Előbb ketten, aztán négyen.

Még két szomszéd srácra várunk,
Akkor aztán starthoz állunk.

Indul a bringázók raja;
Nem ismerünk fáradtságot.

Megrendezzük mindennap a
„Lakótelep-bajnokságot."

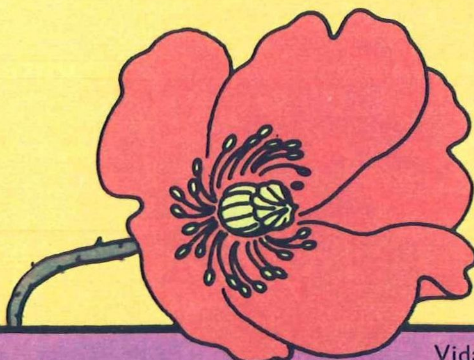
Simon Emil
Utazás

Pipacsok a töltés mellett,
táncos lányok — úgy lebegnek.
Ha vonat jön, lesz mulatság:
szirmaikat lehullatják.

Kilenc óra negyvenhárom,
kiszállok egy állomáson.
Taposom a kavicsokat,
elfut mellettem a vonat.

Felém int a falu tornya,
ő is velem vándorolna,
megrezzen a jelzőtábla,
látom rajta: szaladgálna.

Öregasszony kék kendőben
botorkálva megy előttem.
Se nem néném, se nem anyám,
mégis annak szólítanám.

Vida Győző rajza

Fecske Csaba

Szókrátész, a kecskebak

Jól áll (Szégyen a csupasz áll!)
Az úrnak ez a gyér szakáll
S a két szép szarv is, mely hegyes
(És ráadásul ingyenes!)
Tudod már, ez nem te vagy!
Na ki,
na ki?
Szókrátész, a kecskebak

A káposzta-tan doktora
Ezt elárulja fogsora
Kiművelt fő, nem parlagi
„Mek-mek-mek" — oly jó hallani
Tudod már, ez nem te vagy!
Na ki,
na ki?
Szókrátész, a kecskebak

Ó, beszennyezni nem lehet
E kristálytiszta jellemet
Ahogy e bölcs viselkedik
Elnézném akár reggelig
Tudod már, ez nem te vagy!
Na ki,
na ki?
Szókrátész, a kecskebak

Lehetne ügyvéd, vagy bíró
Bemutatná a Híradó
De a hírt, rangot megveti
Csöndes békesség kell neki
Tudod már, ez nem te vagy!
Na ki,
na ki?
Szókrátész, a kecskebak

Jámboran áll az udvaron
Bölcseket gondol, én tudom
Nem mondja ki, hát bölcs marad
(Ismerünk elég szamarat!)
Tudod már, ez nem te vagy!
Na ki,
na ki?
Szókrátész, a kecskebak

Kelemen Sándor: HAJRÁ, BÉ

A focibajnokság tavaszi fordulója nem sok jóval kecsegtette a hat bét, melynek kapuját, mint ismeretes, Méri (Szép Elemér) védte. Legnagyobb ellenfelüknek, a hat ásoknak a múlt év elején egy leigazolt — NB kettes! — játékossal sikerült erősíteniök. El is veszítették ellenük mindkét őszi meccsüket a bések — az egyiket olyan csúfosan (5 : 1-re), hogy valahányszor eszükbe jutott, elöntötte arcukat a szégyenpír.

Bár a papírforma egyértelműen az ások mellett szólt, senki se gondolja, hogy Mériék eleve feladták a meccset. Számos esetről tudtak, amikor az esélytelennek hitt csapat, óriási meglepetésre, fölényes győzelmet aratott. Ilyenfajta meglepetésben reménykedtek.

A taktikát Jenci, a csapatkapitány tömören így fogalmazta meg: küzdeni ínszakadásig. Hogy ezt mennyire komolyan gondolta, mutatják a taktikai megbeszélés végén elhangzott szavai.

— Ha megismétlődik a tavalyi csúfos vereség — jelentette ki—, lemondok.

Dermesztő csend következett. Mindannyian tudták, hogy a csapat léte forog kockán! Mert nyilvánvaló volt: ha Jenci lemond, összeomlik az együttes. Szétszóródik, mint pelyva a szélben.

Az előkészületekhez tartozott a szurkolók biztosítása is. Szerencsére Mérinek sikerült levezényelnie elsős öccse osztályát a napköziből.

Mikiék, szám szerint huszonhárman, a saját kapu előtt foglaltak helyet a meredek partba vájt lépcsősorokon. Már a meccs kezdete előtt harsányan zengték:

— Hajrá, bé! Haj-rá, bé!... Haj-rá, bé!!!

Hiába volt azonban a lelkes biztatás, a bések számára nagyon rosszul indult a találkozó. Mindjárt a harmadik percben gólt kaptak. Ráborult a pályára a szégyenteljes őszi vereség vészterhes árnyéka.

A gólt, természetesen, az ások új csillaga, Mészáros Róbert lőtte, akit az egyszerűség kedvéért Hentesnek hívtak. Pedig kettős védőőrizetet kapott. Úgy látszott, lehetetlen tartani. Az őszi meccsen lőtt öt gólból is három az ő nevéhez fűződik.

— Elkezdte Hentes a gólgyártást — állapította meg valaki elégedetten a tribün túlsó oldalán. — Csak így tovább!

A pályán Jenci üvöltözött a Hentes őrzésére rendelt védőkkel.

— Mondtam, hogy álljatok rá!... Nem megmondtam, hogy álljatok rá!... Ne hagyjátok élni! Szusszanni se tudjon!

Az ások a gól után is egyre-másra vezették támadásaikat, valósággal ostrom alatt tartották Méri kapuját. Mindenki azt hitte, meg lesz most is az ötös. A bések azonban elszántan és ügyesen védekeztek, az utolsó pillanatban mindig közbe tudott lépni valaki, Méri pedig a parádés védések egész sorozatát mutatta be, néha önmagát is felülmúlva.

Telt múlt az idő, de újabb gól nem esett. Ezért az ások taktikát változtattak. Felhagytak a rohamozással, visszavonultak a saját kapujuk alá, csak Hentes maradt elöl. Majdnem bevált a számításuk. Hentes ugyanis egy előrevágott labdával — hogy, hogy nem? — megugrott, s már csak Mérivel állt szemben.

Vérfagyasztó pillanat volt.

Méri vetődésre készen kijött a kapuból a közeledő csatár elé. Jól látta, hogy Hentes az őszi negyedik gól előtti jelenetet akarja ismét eljátszani. Akkor is egyedül jött a kapura, sietség nélkül, mivel a védők messze mögötte tanyáztak, akárcsak most. Úgy tett, mintha jobbra akarná elgurítani a labdát, s miután ő elvetődött a jelzett irányban, megkerülte szépen balról, és besétált a bőrrel a kapuba.

A kapujából kimozduló Méri remegett az izgalomtól. Tudta, a második gól, amely feltartóztathatatlanul közeledett, megpecsételi a csapat sorsát. Ha bemegy — gondolta kétségbeesetten —, főbe lövöm magam. De érezte — tehetetlen. Ez az átkozott Hentes és Mészáros megint hülyét csinál belőle, s rajta fog röhögni a fél világ. Briganti!

Miki, körülötte ülő társaival egyetemben, pontosan érzékelte a közelgő tragédiát. Még néhány pillanat és beteljesedik. A vérbeli szurkolóknak nem kell magyarázni, mit érez az ember, még ha csak elsős is, amikor nem megy csapatának a játék, s szinte vergődik az ellenfél marcangoló karmaiban. Nincs ennél szívfacsaróbb látvány! Tétlenségre kárhoztatva nézni, kedvencei rút megalázását. Elviselhetetlen!

Csoda-e, ha Miki kivetkezett valódi önmagából? Évezredek mélyéből sarjadó ősi ösztönök lettek úrrá rajta. A döntő pillanatban, amikor Hentesnek már csak egy, legfeljebb két lépést kellett tennie a kapu felé, hogy aztán bedobja védhetetlen cselét, Miki eltorzult arccal felugrott, karjait a magasba lökte, s embertelen hangon felvisított. Akár a tajga sebzett vadállata.

— Pász-szold le-e-e!!!

Ha valaki normális emberi hangon kiabál ilyesmit a pályára, Hentes meg se hallja, s gurul tovább az akció a maga útján. Miki üvöltése azonban bárminek nevezhető volt, de normális emberi hangnak semmiképpen. Hentes úgy vélte, valamiféle égi tüneménytől származik, s megtorpant.

Mindez a másodperc tört része alatt játszódott le. Mégis, mire a csatár észbekapott, Méri már előtte feküdt, szilárdan birtokolva a labdát.

Csodálatosan időzített vetődés volt!

Méri lábai ugyanabban a pillanatban rugaszkodtak el a földtől, amikor Miki fájdalmas visítása felszárnyalt az égre. A két testvér annyira összehangoltan működött, mintha valamiféle titkos elektronika irányította volna őket.

Mindenkinek elállt a lélegzete. A kivételesen ritka pillanatok ünnepélyessége kerítette hatalmába a lelkeket.

Hosszú ideig senki sem moccant. Hentes bálványként állt Méri felett. Nem hitt a szemének, hiszen az imént már a hálóban látta a labdát, s most ott lapult a kapus hasa alatt. Elképesztő!

Felemelte a fejét, a tribünre nézett, aztán megindult az elsősök csoportja felé, amelyből kimagaslott a karját még mindig az ég felé tartó Miki.

Hentes léptei vésztjóslóan döngtek a síri csendben.

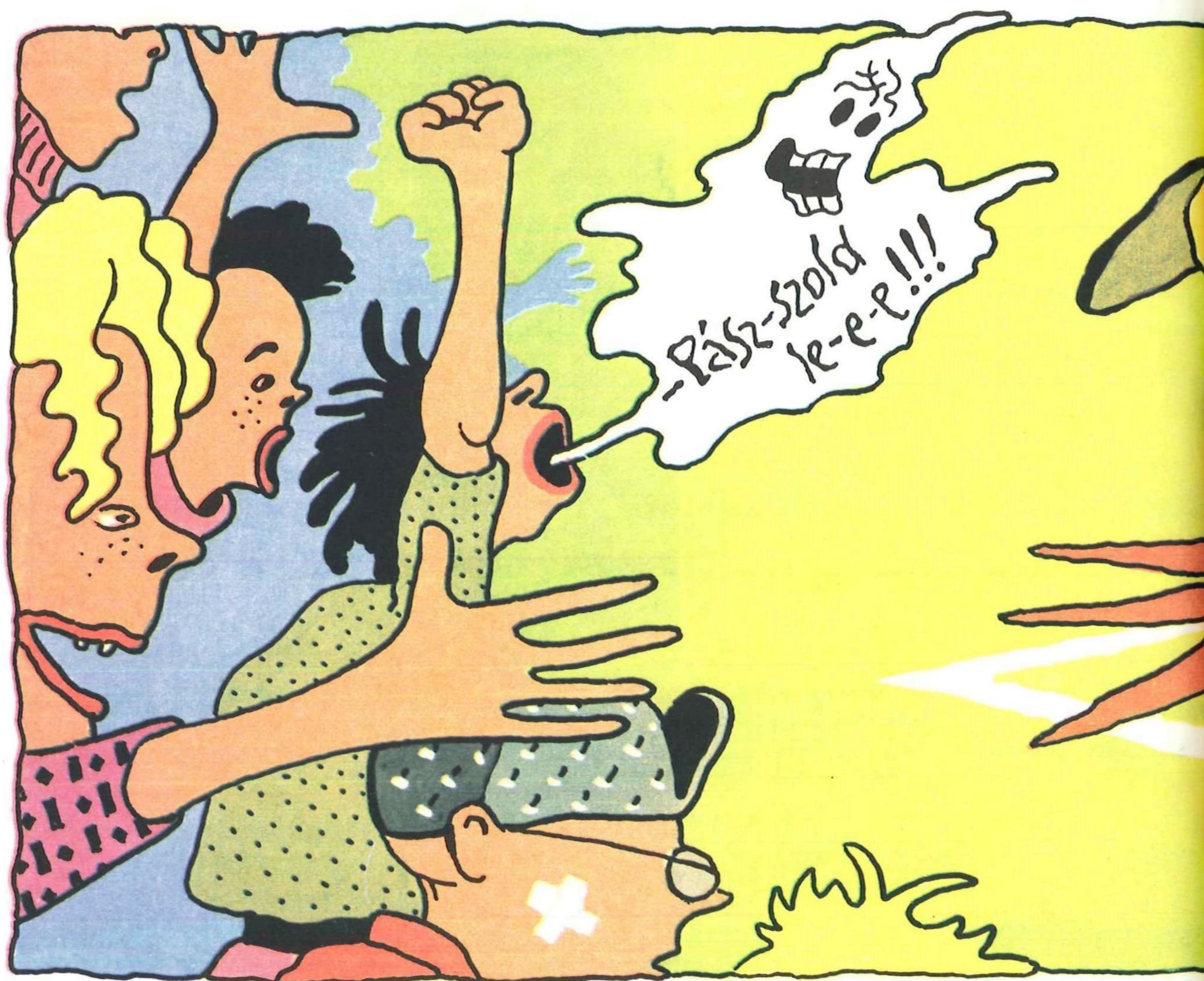
— Kivégzi! — suhant át a rémület a szemtanúkon. — Leméma szárolja!

A csodacsatár azonban, beleütközve a partvonalba, hirtelen lefékezett. Jól megnézte magának a gyereket, és ezt sziszegte feléje:

— Paréj!

Minden szurkoló tudja, hogy a kihagyott gólhelyzet felhozza az ellenfelet. Ez történt most is. A bések szárnyakat kaptak, beszorították az ásokat, valósággal a kapujukhoz szegezték őket, sőt nem sokkal a félidő vége előtt egy kavarodás után megszerezték a kiegyenlítő gólt.

Leírhatatlan volt az öröm a tribün túlsó végében. Mikiék nem látták, ki lőtte a gólt, de az nem is számított. A lényeg, hogy a labda a hálóba került, a bíró — egy harmadikos gimnazista — fújt, és középre mutatott, majd egy perc múltán jelezte a félidő végét.

Játékosok, szurkolók egyaránt sejtették, hogy a második félidőben soha nem látott csata elé néznek.

Nem tévedtek.

Az ások a kezdés után rögtön hatalmas iramot diktáltak. De percek alatt kitűnt, hogy csapatuk nem tudta kiheverni az első félidő megrázkódtatásait. Minden megmozdulásuk görcsös erőlködésről tanúskodott. Rontást rontás követett, amiben megint csak Hentes járt az élen. Sorozatban kihagyott három olyan ordító gólhelyzetet, amilyet emberemékezet óta nem láttak azon a pályán. Teljesen elvesztve önbizalmát, idétlennél idétlenebb dolgokat művelt. A végén már a labdát se tudta tisztességesen levenni.

S bekövetkezett, amire álmában sem gondolt senki: a bések megszerezték a vezetést. Igaz, potyagólból, s ezt Jenciék se tagadták, de a potyagól is — gól, amit a nagykönyvben éppen úgy jegyeznek, mintha a legmintaszerűbb akció szülte volna.

Valaki vaktából előrevágta a labdát, amely ártalmatlanul pattogott a kapu felé. A hátvéd, hogy gyorsítsa a játékot, nem akarta leállítani — hanem kapásból vissza. Csakhogy lyukat rúgott. (Később azzal mentegetőzött, hogy a labda megpattant egy kavicson, azért nem találta el.) A kapus, aki biztosra vette, hogy a hátvéd hárít, oda se nézett.

Fantasztikus potyagól!

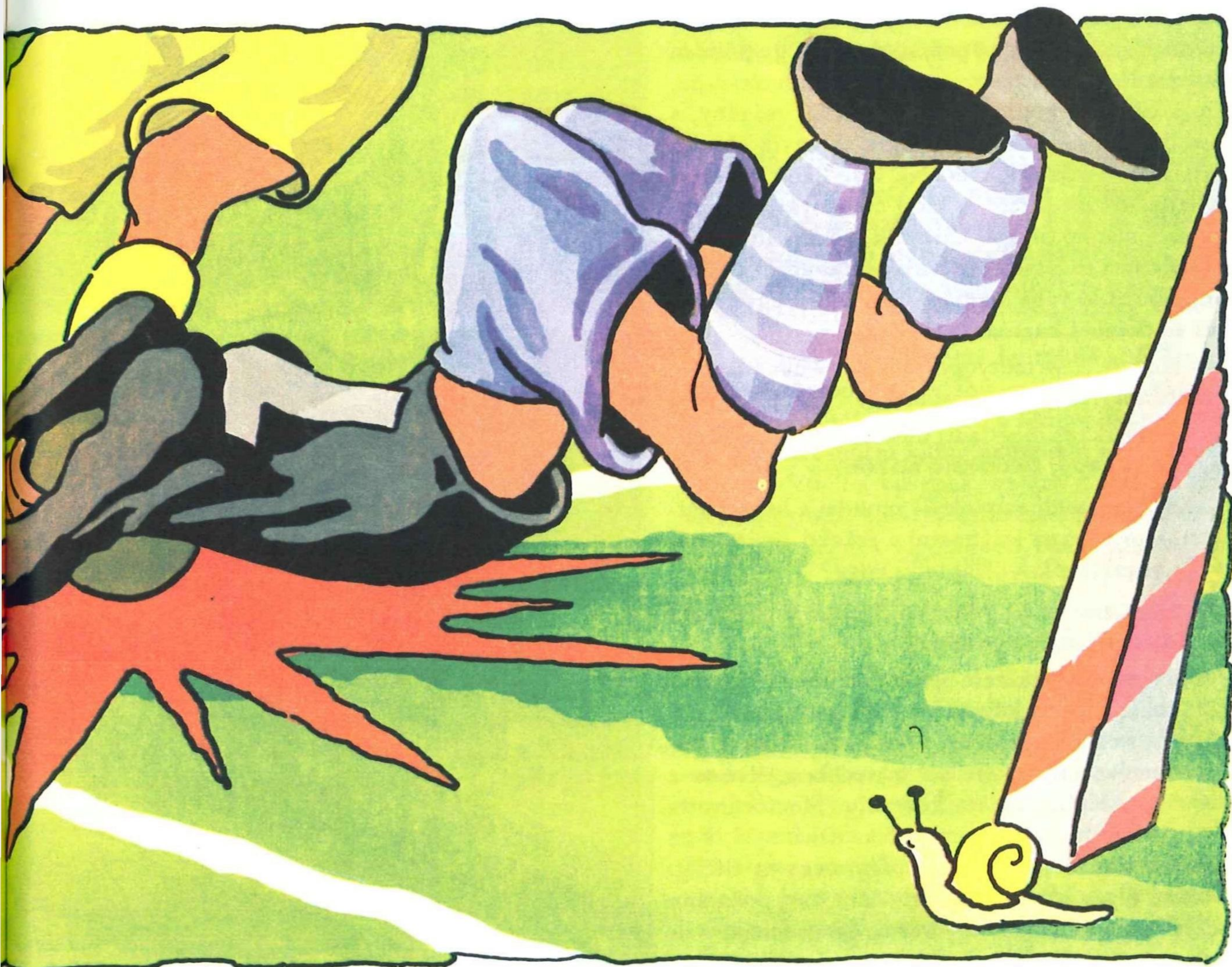
Az elsősök örömmámora a hisztéria határait súrolta. Féktelenül zengett a „Haj-rá, bé!" Betöltötte az egész hegyoldalt.

De a mérkőzésből még hátra volt tizennégy hosszú perc. A huszonkét játékos, legvégső erőtartalékait is mozgósítva harcolt — az ások az egyenlítő gólért, a bések az eredmény tartásáért.

Az utolsó előtti percben ismét fontos szerepet kapott a kavics. Nem az, amelyiken a bések vezető gólja előtt — a hátvéd állítása szerint — a labda megpattant, hanem egy másik.

Az ások szöglethez jutottak. Mindenki tudta, hogy a szögletrúgás az ások egyik fő fegyvere. Sok nehéz meccset nyertek már meg a segítségével. Elég, ha emlékeztetünk rá, hogy az őszi öt gólból hármat szögletrúgás előzött meg. Ha mindehhez hozzátesszük, hogy valószínűnek látszott: ez az ások utolsó

Folytatása következik a 16. oldalon

Felvidéki András rajzai

Viktor Gyula
A kőember

A bányász gyerekek legszívesebben a Mogyorósoldalon szánkóztak, amelynek aljában a Barbara-táró szádája sötétlett, előtte egy régi facsille bukott orra. A szánkók szélesebben suhantak a meredek dombon, el a táró előtt, kifutottak a rétre, amely laposan húzódott a bányamezőig.

Egy délután a gyerekek nagy hólabdákat gurigattak a tetőn. Némelyiket legurították a dombon, ahol egy-egy szikladarabon ezer felé szakadtak. Másokból hóembert építettek; három hólabdát tettek egymásra, mindegyik kisebb volt az alatta levőnél. Sárgarépából lett az orra, szénből a szemei, barnavasérc darabokból a szája s a gombjai. Tömzsi karjába szúrtak egy kopott nyírfaseprőt, fejére csaptak egy lyukas cserépfazekat. Egészen emberformájú lett. Vidáman táncolták körül.

Ez után, ha felhúzták a szánkót a tetőre, megveregették a hóember nagy hasát, megkerülték, s a másik oldalán indultak lefelé.

Hamarosan besötétedett. A gyerekek hazaszéledtek, de a szánkókat nem cipelték magukkal, csak odatámasztották a táró mohos ácsolataihoz. Nem nyúlt azokhoz a kutya sem.

Talán a gyerekek be sem hunyták még szemeiket, a táró száján kibújt egy apró, sötét alak, egy pöttöm bányamanó. Szakasztott olyan öltözék volt rajta, mint a bányászokon, egyik kezében kis csákány, a másikban ezüstmécses. Megfogta az egyik szánkó madzagját, kihúzta a meredek alá. Ráült a fűzfavesszőkből font ülésre, s kicsi csákányával rákoppintott a szánkó orrára. Lássatok csodát! Ilyet még az öregapám se látott. A szánkó elindult fel a dombon, mintha ló vagy szamár húzta volna, egyenesen neki a hóember hasának.

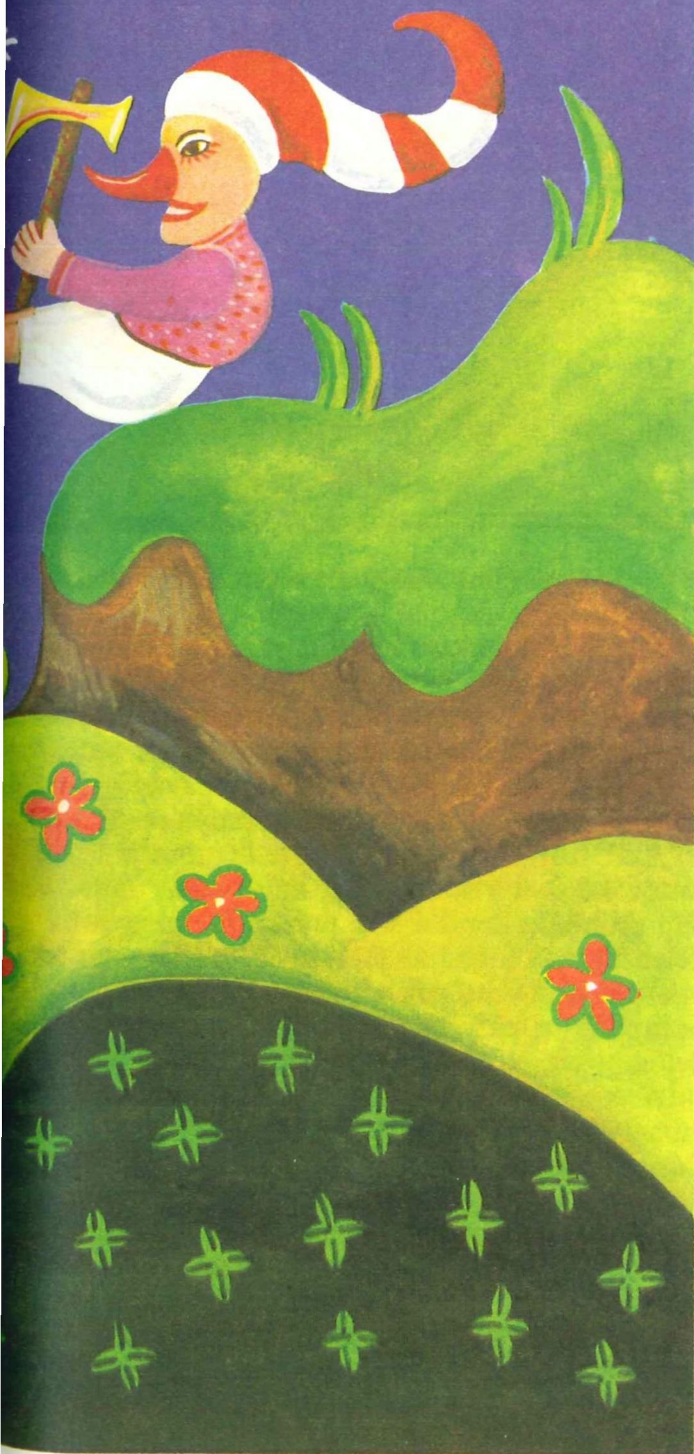
— No, no... — motyogta álmosan a hóember —, ki merészel ilyenkor háborgatni?

A manócska is megriadt, mikor meglátta a hatalmas fazékkalapú, ferdeszájú alakot.

— A Bergmanli vagyok — mondta a kis teremtmény, s igyekezett kirángatni a szánkó orrát a hóember pocakjából. — Hát te ki vagy?

— Nem ismersz meg? Én a hóember vagyok. Ma délután készítettek a gyerekek.

A kis manó igyekezett betömni a hóember hasán ütött sebet. Mikor készen lett, megveregette, paskolgatta, s akár a gyerekek, körüljárta. Sipkáját magasra emelve indult lefelé a meredeken, élvezte a száguldást. Kifutott a rét közepéig. Megfordította a szánkó orrát, ráütött megint a csákánnyal, s az vidáman csúszott fel a tetőre. Így ment ez éjfélig. A manó olyan jól szórakozott, mint még sohasem. Nekidűtötte a szánkót egy vastag bányafának, s eltűnt a sötét táróban.

Keresztes Dóra rajza

Így ment ez minden este. A gyerekek hazamentek, a manó előbújt és éjfélig szánkózott. A gyerekek észre sem vették, hogy szánkójukat más is használja.

Február végén azonban meleg szelek kezdtek bukdácsolni a Rudahegy oldalán. Este, mikor a manó felért a dombtetőre, azt látta, hogy a hóember ugyancsak összehúzta a nyakát, mintha meg is töpörödött volna.

— Jó estét, hóember — köszöntötte a szokásos módon —, de az csak nyöszörgött keservesen. — Valami bajod van?

— Végem van, manócskám, végem van... Megérkezett a tavaszi szél, az én legnagyobb ellenségem. Nemsokára elolvadok, elpusztulok.

— Szeretnél sokáig élni?

— Ki ne szeretne? Én is szeretném látni egyszer a virágokat, a gyümölcsöket...

— Majd én elintézem a te dolgodat — s a Bergmanli levette kis csákányát a szánkóról, mélyen belevágta a hóember hátába.

Hirtelen csillogni, villogni kezdett az egész hegytető. A hóember testéből kacskaringós villámnyalábok kígyóztak magasba, belsejéből mély sóhajtás tört fel. A közeli házakban felriadtak a bányászok.

— Sóhajtott a bánya — mondogatták egymásnak.

— Most már halhatatlan leszel, itt fogsz állni évszázadokig — mondta a manó a hóembernek, miközben kihúzta csákányát annak hátából. Felpattant a szánkóra, vígan indult lefelé a dombon, de bizony a szánkó talpa meg-megcsikordult, hiszen a hó alól itt-ott előbukkant már a tavalyi száraz fű.

A gyerekek nem mentek fel többé a tetőre azon a télen, mert másnapra, mikor hazaértek iskolából, csak néhány hófolt fehérlett a Mogyorós-hegy oldalán. Egy hét múlva kidugták fejüket a sárga kikerícsek, hirdették a világnak, itt van a tavasz. Tavasz ide, meleg oda, a hóember tovább trónolt a magasban. Ilyet még a legöregebb bányász sem látott. Felmásztak néhányan a meredeken, s tapogatni kezdték a jégszerű tüneményt. El is csodálkoztak azon nyomban. Nem hóember volt az, hanem szép fehér kő, kőember.

Ott áll azóta is büszkén, habár jég mállasztja, eső veri, szél fújja. Alját belepte a zöld moha, de szája ma is úgy, olyan ferdén vigyorog, ahogy elszabták az egykori gyerekek. Éjszakánként azonban felmászik hozzá a kis bányamanó, leül a tövébe s halkan beszélgetnek, miközben a völgybéli bányászházak ablakai meleg fénnyel világítanak, s a szobában talán a nagyapa meséli unokáinak a kőember történetét.

Mária Mária feljegyzései

Sétavonat is lehetne

Terka húgom előttem bandukolt. Fejét lehorgasztotta és húzta a lábát.

— Helló, ki rúgott bokán? — böktem meg a táskámmal, amikor utolértem.

— Senki. De valami csúnyán feltörte a sarkam. Fáj.

— Megmondjam, mi az a valami? A zoknid. Mikor tanulod meg, hogy kell egy zoknit felhúzni?

Terka arca felderült, mintha a világ legjobb viccét hallotta volna, aztán elmagyarázta:

— Egy zoknit felhúzni nem nagy dolog, de kettőt! Mert, jobb, ha megtudod, hogy a második törte fel a bokám. Az elsővel semmi bajom. A második csúszott le hátul a sarkamnál.

Mire a zoknifelhúzás művészetéről kicseréltük a véleményünket, haza is értünk. S ekkor hirtelen rádöbbentünk, hogy semmi kedvünk bemenni a lakásba. Simogató meleg, tiszta, szélcsendes idő volt. Pont kirándulásra való. Sőt péntek, vagyis a tanulás sem sürgetett bennünket.

— Nem tudnál máskor hétfőn lesántulni?

— Majd igyekszem. De azért most sem kell bent savanyodnunk. Menjünk egyet az **Úttörővasúttal.**

— Jó, menjünk. Legalább három éve nem ültem rajta.

Azzal bedobáltuk az ebédet, ahogy édesanyánk mondja, ha kissé kapkodva eszünk, és hipp-hopp, fenn voltunk az Úttörővasút Széchenyi-hegyi végállomásán. Éppen ott, ahol 1948. április 11-én az első kapavágással megindult az egyvágányú hegyi pálya építése.

Az Úttörővasút, mint a neve is mutatja, az úttörőké és a kisdobosoké, ha utaznak rajta. Ha munkára kerül a sor, már csak „nagyok" jelentkezését fogadják el. Köztük is a legrátermettebbekét. Úttörők a kalauzok, a forgalomirányítók, a pályaellenőrök... Megannyi felelős poszt.

A vasúti pálya több szakaszban épült, teljes hossza 12 kilométer. A Szabadság-hegyen, a János-hegy oldalán végighaladva, a Ságvári-liget érintésével félkörben megkerüli a Hárshegyet, majd leereszkedik a Hűvösvölgybe, az alsó végállomásra. Ha nem Úttörővasút lenle, séta-vonatnak is hívhatnánk. Egyenletesen (nagyjából 20 kilométeres sebességgel) kerülgeti a tekintélyes ősfákat, megfontoltan, minthа maga is gyönyörködne bennük. Nem csoda. Gyalog alig-alig megközelíthető, rejtőző

Birkás Ákos rajza

szépségek bukkannak elő minden kis kanyarban.

A Norma-fa megállótól remek sétautak visznek a János-hegyi kilátóhoz, Makkosmáriára, a Disznófő-forráshoz, s onnan Libegővel ismét a János-hegyre. Bár, ha a Disznófőhöz vagy Makkosmáriára akarunk jutni, jobb, ha az Előre állomáson szállunk le. A Jánoshegynél mostanában kár lenne megszakítani az utazást. Nem azért, mert a kilátóhoz vezető út kissé meredek. Csak a kilátó miatt. Azt most renoválják. Budapest legmagasabb pontján, 529 méter magasban épült. A négy, egyre kisebb körteraszos kilátó maga 23,5 méter. Tiszta időben 70—80 kilométerre is ellátni innét.

— Vagyis, ameddig a szem ellát — mondta a húgom.

Amikor a kalauz azt mondja, Ságvári-liget, mindenki egy szép, magas tisztásra gondoljon a János-hegy és a Nagy-Hárs-hegy között, ahová már száz éve is szívesen jártak kirándulni, s amelyet Ságvári Endréről, a magyar kommunista fiatalok vezetőjéről és mártírjáról nevezték el a második világháború után. A Hárshegy tetejére jelzett turistaút visz. A csúcs alatt pedig ott a Báthory-barlang bejárata. Báthory László szerzetes állítólag ebben a barlangban lakott az 1400-as években. Szállása nem lehetett túl komfortos, mégis lefordította benne magyarra a Bibliát, amelyet addig csak latinul olvashattak (akik tudtak).

A szépnevű végállomásról, a Hűvösvölgyről pedig ugyan ki ne tudná, hogy a főváros legnépszerűbb kirándulóhelye volt. A Nagyréten sok-sok titkos találkozón vettek részt a haladó eszméket valló (baloldali) turistaegyesületek tagjai. Erre emlékeztetnek az út mentén felállított szobrok, változatos építészeti alkotások.

A Hűvösvölgyből könnyűszerrel el lehet jutni Nagykovácsiba, Remete-kertvárosba, Ady-ligetre, a Vadaskertbe és a Látó-hegyre.

Mi, persze, sehova se indultunk. Csak egyenest haza. Közben sem szálltunk le az Úttörővasútról sehol. Üldögéltünk, mint a jógyerekek. A Terka sarka miatt. Kész szerencse, hogy a zöld annyiféle lehet. És az óvatosan bodorodó lombok formája, és a dombok, árkok, patakok íve is oly sokféle lehet. Így legalább szemmel kirándultunk. Különben, ki tudja, tán még unatkoztunk volna...

Folytatás a 11. oldalról

egyenlítési lehetősége, érzékelhető, milyen izgalom uralkodott a pályán.

A szélső gondosan leállította a labdát a sarokzászló helyén (sarokzászló ugyanis nem volt, ami gyakran heves vitákra adott okot), miközben a kapu előtt lázas helyezkedés folyt. Kiváltképpen Hentes serénykedett, hogy kiszabaduljon a védők gyűrűjéből. Tudta, ha ezt befejeli, mindent megbocsátanak neki. Talán említeni se kell: kitűnően fejelt, és mivel a magassága is megvolt hozzá (179 cm), messze földön nem akadt védő, aki szabályos eszközökkel semlegesíteni tudta. Ha jól kapta a labdát, a következő pillanatban már zörgött a háló.

A nézőtéren is tetőfokára hágott az izgalom. S Miki most sem volt képes elviselni a tétlenség okozta kínokat. Amikor már a csontjai is sajogtak — mintegy isteni szikra által —, megvilágosodott az agya.

Vincus ült mellette, a padtársa, aki a célbadobás művésze volt. Igazi őstehetség. Tíz-tizenöt méterről bármit eltalált. Már szeptemberben is tízből kilenc volt az átlaga.

— El tudod találni? — kérdezte tőle suttogva.

— Mit? — csodálkozott Vincus. Néha nehezen kapcsolt.

— A labdát.

A gyerek rápillantott a célpontra, s látva, hogy lőtávolon belül van, hanyagul odavetette:

— Persze — s már nyúlt is a zsebébe, ahol mindig akadt néhány gondosan kiválasztott kavics.

— Amikor éppen el akarja rúgni — figyelmeztette Miki.

— Oké! — nyugtázta Vincus az eligazítást.

A szélső, hosszas készülődés után, szemét eszelősen a labdára szegezve, nekifutott, hogy beívelje a hosszúsarok felé, Hentes fejére.

Ekkor lépett akcióba Vincus.

Mit mondjunk? Ha azt mondjuk, megfagyott az erekben a vér — semmit sem mondtunk. Képzelje el ki-ki! A szélső már fut, hogy elvégezze a sarokrúgást, s mikor a lendület csúcspontjára ér, hirtelen észreveszi, hogy a gondosan leállított labda megindul. Persze fut tovább, mert nem hisz a szemének. Hogyan is hihetne? Hiszen ez tömény képtelenség!

S mi a vége? Az, hogy bekövetkezett az elképzelhetetlen. Amikor a szélső odaért, a labda nem volt ott, ahonnan el kellett volna rúgnia. Ráadásul, a szerencsétlen, az ámulattól, na meg a hirtelen fékezéstől, fenékre huppant. Szentül meg volt győződve róla, hogy földrengés áldozata.

Leghamarabb Hentes tért magához.

— Te, hülye, mindjárt vége! — üvöltötte a kapu előteréből a szélsőjének.

Miki ekkor felugrott, az arca telis-tele volt kaján vigyorgással.

— Viszket a fejed? Vakard meg! — kiáltotta.

A csődöt mondott csodacsatár ismét jól megnézte magának a nagyhangú gyereket.

Mi sem természetesebb, hogy a szélső, amikor második nekifutásra sikerült elvégeznie a sarokrúgást, a labdát pancser módra a kapu mögé emelte.

S ezzel valójában véget is ért az ádáz küzdelem.

Az elsősök hosszasan ünnepelték a hét bé csapatát.

— Szép volt, fiúk! Szép volt fiúk! — visították kórusban, majd felvonultak az iskola bejárata elé, hogy diadalmenetben kísérjék le a hegyoldalon a nap hőseit.

Az ások hamarabb végeztek az átöltözéssel. Lehajtott fejjel, szótlanul ballagtak el a sorfalat álló kicsik között. Hentes azonban megtorpant előttük. Megkereste szemével Mikit, odalépett hozzá, majd lenyúlva a magasból, ujjai közé fogta a gyerek fülét. Ahogy a tornatanártól látta nem egyszer.

Nem csavarta, nem is szorította nagyon, csak éppen fogta, hogy a gyerek el ne szaladhasson, mielőtt elmagyarázna neki néhány szükséges tudnivalót.

De alighogy Hentes birtokbavette Mikit, egy osztálytársa már rohant az alagsorba.

— Jenci-i-i! A Hentes veri a Mikit! — üvöltötte.

Így aztán, amikor Hentes el akarta éppen kezdeni az okítást, Jenci már ott volt, s megragadta jobbjával a csodacsatár karját.

— Elengedni! — mondta csendes, de feltétlen engedelmességet követelő hangon.

Hentes feléje fordult. Jenci nézése egyetlen pillanat alatt meggyőzte, hogy számára nincs választás. Engedni kell.

— Csak nem gondolod, hogy bántani akarom! — szólt, igyekezve menteni méltóságát, majd fejtegetni kezdte a szurkolói erkölcs egynémely szabályát.

De Jenci nem hagyta.

— Nekünk is vannak szabályaink, ha nem tudnád — vágott közbe. — Az első így hangzik, idézem: „A kicsik füle — tabu!" Vagyis tilos hozzányúlni. Ajánlom, jegyezd meg jól!

— Egyéb ajánlatod nincs? — kérdezte hetykén a másik, jelezve, hogy egyáltalán nincs betojva, de közben repdeső szemével a távozás irányát kereste.

— De van! — válaszolta Jenci már élesebben. — Ha fáj a kudarc, ajánlom, menj haza és borogasd!

— És igyál rá kamillateát! — tette hozzá Méri, aki a többi csapattaggal együtt akkor sorakozott fel Jenci mellé.

— Yes, sir! — bólintott Hentes, s fenyegetően megvillant a szeme. — De javaslom, ha eljön a szezonja, gyűjtsétek a kamillát tonnaszámra, mert találkozunk még a pályán.

Sarkon fordult, és gyors léptekkel távozott.

Jenci ekkor a kicsikhez fordult.

— Köszönöm a szurkolást, az egész csapat nevében — mondta a meghatottságtól kicsit sápadtan. — A dicsőség fele a tiétek!

Felállította a csapatot az első bé előtt, s vezényelt.

— Háromszoros éljen a szurkolás bajnokainak!

— Éljen! Éljen! Éljen! — harsogta egyöntetűen a tizenegy fáradt fiú.

Dallos Jenő: Jenci és a meglepetés

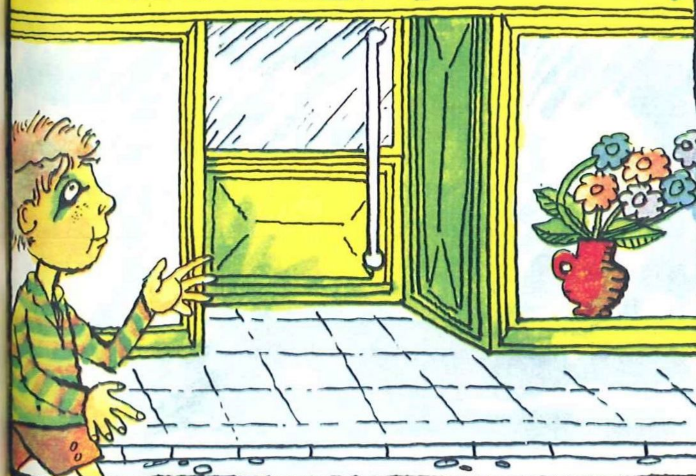

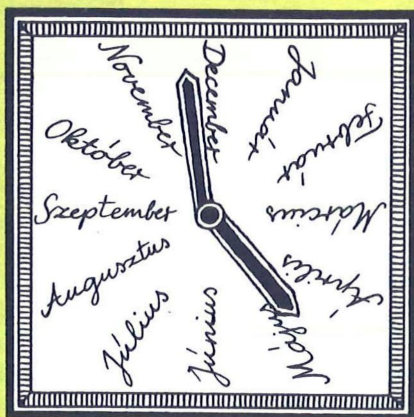

Dobra verjük

Gyermekfalu Battonyán. Eddig úgy tudta a világ, Battonya nevezetessége az, hogy elsőként szabadult fel a német megszállás alól. Most viszont egyre többen tudják, hogy itt épül fel Magyarországon az első gyermekfalu. Ebben a faluban olyan házak épülnek, amelyek igazán pótolják az otthont azoknak, akik azt nélkülözik. A környezetbe illő házakban 6—8 különböző életkorú gyermek él majd a „mamával". A világon több, mint kétszáz gyermekfaluban élnek már gyerekek úgy, hogy édesgyerekeiként és a többinek testvéreként neveli őket egy-egy nevelőanya. A falu építéséről, a szükséges pénzről egy nemzetközi gyermekvédelmi szervezet gondoskodik. Főhivatású gyermeknevelőkben pedig, szerencsére, nálunk sincs hiány.

Tornázzunk zenére. Éppen ezt teszik Kecskeméten a Szalvay Mihály Úttörő és Ifjúsági Otthonban. Hat-tíz éves gyermekek minden héten, hétfőn és szerdán foglalkozáson gyakorolják és élvezik a ritmikus mozgást. És, természetesen a zenét.

Kisdobosok a szakkörben. Ezt a címet viseli egy új könyv, amely az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat Tapasztalatcsere című sorozatának tizedik darabjaként jelent meg. A kötetben Vas megyei kisdobos- és szakkörvezetők tapasztalatait, ötleteit, javaslatait lehet olvasni. A színjátszó, a báb-, a nyelvi játék, a mókamester- és a környezetvédelmi szakkör tagjai, vezetői meríthetnek elsősorban belőle. A kötetben szó esik még az összetett (komplex) érdeklődésű gyerekek szakköréről és az úgynevezett baráti körről, amely nem más, mint klub cigánygyerekeknek.

Az első fellépés. „Negyed kettőkor már az úttörőházban voltunk... Apukám, nagyapám és még sok szülő, gyerek a nézőtéren. Ekkor nem éreztem már semmi izgalmat. ... Az én csizmás lábam járta a táncot. Úgy éreztem, hogy a közönségnek is tetszett, mert csak mosolygós arcokat láttam. A műsor végén nagy tapsot kaptunk." Így számolt be a **veszprémi Csikász Róbert,** az úttörőház kisdobos néptánccsoportjának tagja legutóbbi szerepléséről. Aki kedvet kapott Robitól, ne titkolja. Perdüljön táncra. Ha nem tud, kérje, hogy tanítsák meg.

Mellékletünk: A pávafarkú békegalamb elkészítési módja. Vágjátok körül a galamb testét és a két négyzetet, amiből készül majd a szárny és a farok. A galamb testén nyissátok fel a két-két fekete csíkot, ide kerül a mintarajzon is látható módon a szárny és farok. A kis köröcskét szúrjátok át, ide kell befűzni a felfüggesztéshez szükséges zsinórt. Ezek után hajtsátok egymásra a galamb testét és ragasszátok össze. A „tollazatot" a szaggatott vonalak harmonikaszerű hajtogatásával készíthetitek el. A nanagyobbikból lesz a szárny, a kisebből a farok. Ha áthúztátok az előre felvágott nyíláscsíkon, a farok középre eső szélét ragasszátok össze, hogy szétterülve pávafarok alakzatban maradjon. Ha a zsinórt hurkapálcára kötitek, a könyvespolc könyvei közé dugva lebeghet a békegalambotok.

Parázs István

Holdbújócska

Udvarol a Hold a fáknak,
ők csak bókolnak, mókáznak.
Szélölelő lomha árnyék,
hold-ragyogta buta játék.

Félkaréj kis sárgadinnye
látszik ág mögött belőle,
de ha sóhajt kóbor szellő,
Hold karéja újra megnő.

Csapatunk majálist rendezett az szélén. Volt   !

és sok tré. Nekem legjobban a ver-seny tetszett. Vagyis inkább ízlett! A is érdekes volt. Aztán abban ve-télkedtünk, ki tud 3 perc alatt több -t felfújni. Én a

helyre kerültem. A versenyen

vitte el a -t. 'st főzött nagy -ban.

Mindnyájan ettünk a főztjéből. Úgy jóllaktunk, mint egy . Ez az oka, hogy az utolsó versenyszámban nem győzött senki. De ami -ik az nem múlik. Egyikünk se tudott felmászni ide

JÚNIUS 1 -ban is rendezünk majálist. Azaz hogy juniálist. őrsünk akkor majd kivágja a 21-et.

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Tóth Róbert munkája, Pécs, Egyetem úti Ált. Isk.

Postafiók 100

Mintának emlegethetnénk **Biró Szilvi** (Budapest, XIII., Országbíró utcai általános iskola), bemutatkozó levelét. Hallgassátok csak!

„Kiskorom óta szüleimmel és testvéreimmel együtt Angyalföldön lakom. Bölcsődébe, óvódába is ide jártam, és itt kezdtem el az iskolát. Szeretek itt élni. Régi munkáskerület ez, valamikor nagy nyomorban éltek az emberek. Ma egyik lakótelep a másikat éri! Zsolti öcsém másodikos, mindketten ugyanabba az iskolába járunk. Sokat emlegetjük azt az időt, amikor ő még kicsi volt, olyan négy éves, és állandóan kérdezősködött. Az utcán, a járműveken, az áruházban, a közértben — de még otthon is. Egyik nap amikor anyukával együtt jöttek az óvodából, meglátott egy gyereket, hátán iskolatáskával. Megkérdezte anyukát: — Az a gyerek iskolás? — Igen— mondta anyu. Miért jár iskolába? — Hát, hogy okosodjék. — Miért okosodjék? — Hogy tudjon valamit. — Miért kell valamit tudni? — Hogy ne felejtse el amit tanul. — Miért ne felejtse el? — Hogy ha felnőtt lesz, tőle is kérdezhessen valamit a kisfia! — Nagyot nevettünk ezen, és néha most is folytatjuk ezt a családi kérdezz-felelek játékot." Remélhetőleg a játék levelezés formájában folytatódik, szerkesztőségünkkel!

Vidám történetet írt **Szirmai Viktor** úttörő (Budapest, II., Lórántffy úti általános iskola).

„Riporter szakköri tag vagyok, de ez csak annyiból tartozik ide, hogy egyik szombaton kirándultunk. Apukám is velünk jött. Jól éreztük magunkat a budakeszi parkerdőben, sokat nevettünk, különösen akkor, amikor a muflonoknál egyikünk elkiáltotta magát: »Szia teflon!« Hazafelé cukrászdába mentünk. Abba a nevezetes Szép Ilonaiba, ahol Ságvári Endrét 1944-ben lelőtték. Kis emlékszobor áll a kertben. Szóval jól éreztük magunkat, különösen akkor, amikor apuka jóvoltából mindannyian besütiztünk. És tulajdonképpen ezzel kezdődik a történetem. A jótékony adományozó ugyanis úgy döntött, hogy anyukának, a »szegény otthon maradottnak« vigaszdíjként viszünk süteményt. Így is történt. Ahogy a szép napsütésben mentünk-mendegéltünk lefelé, apu észrevette, hogy testvérem ruhája nem áll a legjobban. Odaadta az egyik srácnak a sütis csomagot, és nekilátott az öltözet helyreállításához. Én pedig nagy szeretettel végigsimítottam kezem barátunk arcán azzal a megállapítással, hogy jé, pelyhedzik a szakállad! Közben a süti kibillent a kezéből és leesett. Mondanom sem kell, a habos felére. Hiába csomagolták, azt észreveszi az ember. Valahogy megnyomogattuk, restauráltuk, de ezzel még nincs vége! Hazafelé menet már a házig vivő buszra szálltunk és minden reményünk megvolt arra, hogy a csomag épségben hazaér. A zaklatott sorsú sütiscsomagot én gondoztam. Igenám, de kedves testvérkém véletlenül — vagy szándékosan, azt a mai napig sem tisztáztuk — kissé megugrott. És a süti újból leesett! Természetesen a tetejére. Így aztán nem haboztunk a szétnyomott habos süti sorsát illetően; szép csendben kissé megnyitva a tetejét, elhelyeztük egy kuka tövébe. Azért nyitottuk meg, mert hátha a verebek, vagy a kutyák szeretik a habos sütit, még ilyen szétment állapotban is. Aztán fogtuk magunkat és elballagtunk a legközelebbi cukrászdába. Újakat vásároltunk. Szent fogadást tettünk, nem modjuk el anyunak az előzményeket, hogy pazarlók és ügyetlenek voltunk. De — mint kiderült — apu, a testvérem és én is külön-külön beszámoltunk anyunak róla. »De ne mondd meg nekik, mert nem akartunk erről beszélni« alapon. Gondolom, másokkal is előfordult már ilyesmi, nem igaz?«

Jó ÖTLET-ről kaptunk hírt Tapolcáról. **Varga Katalin** negyedikes (Tapolca, Lenin tér 11. 5301) írta:

„A mi könyvtárunkban nemcsak olvasunk, hanem sok egyebet is csinálunk. Van egy szakkörünk. Annak a neve KIS ALKOTÓK KÖRE. Sok érdekes dolgot készítünk itt: festünk, rajzolunk, batikolunk, textilt festünk. Legutóbb linómetszetet készítettünk. Ez utóbbit különösen kedveljük. Sólyom Sanyi bácsi megtanított minket a metszés titkaira. Napról napra, foglalkozásról foglalkozásra sok szép munka készül a tapolcai gyermekkönyvtárban. Még kiállítást is rendezünk! És ízelítőül küldünk néhány munkát a KISDOBOS-nak!" Köszönjük! És köszönjük Sólyom Sanyi bácsi fáradozását is.

Ferkai Loránt: Fonalbaba

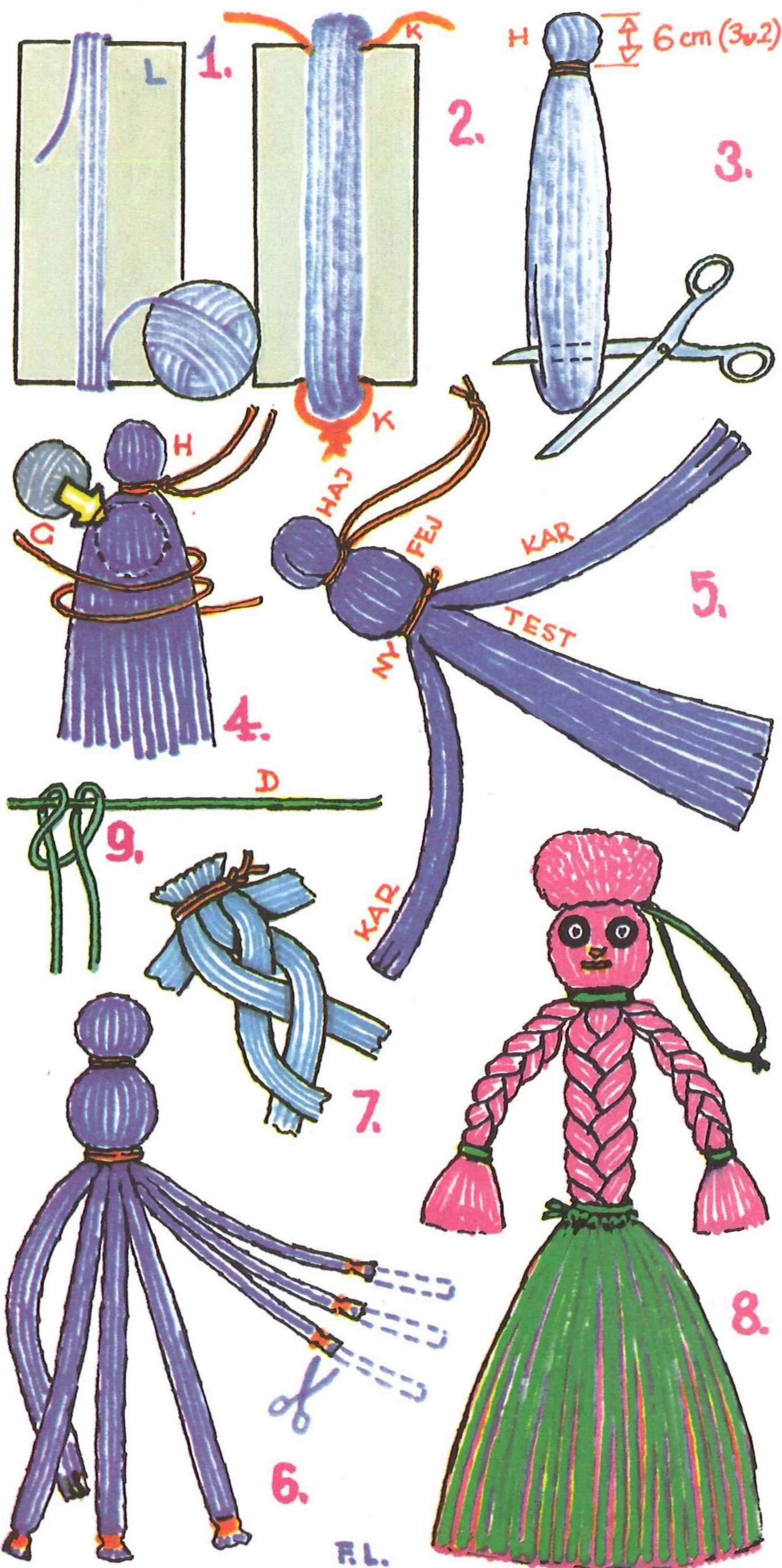
Kisebb babát maradék fonalból, nagyobbat vetőmagboltban vehető „textúrázott kötöző"-fonalból készíthetsz. Mi itt a nagy baba méreteit adjuk meg centiméterben, ezt felezd vagy negyedeld, ahogy kívánod.

Végy egy 45 cm hosszú vékony, kemény falapot vagy kartont (1. ábrán „L"), kis mérethez 15 cm hosszú kartondarabot. Erre tekerd az ábra szerint a fonalat, nagy babánál három, kicsinél egy ujjnyi vastagságig, majd (2. ábra) ideiglenesen kötözd össze a végeinél (K). Húzd ki a kartont vagy lécet, és egyik végénél 6 cm-nyire kötözd szorosan össze (3). Ez a rész lesz majd felvágva és „megnyírva" a haj (H). Alsó végét vágd fel ollóval.

A hajrész alá (4.) dugj a fonalköteg közé egy 4 (2, v. 1,5) cm átmérőjű golyót (G), ez lehet fonalgombolyagocska, vagy akár vattagolyó, Alatta újból kötözd többszörösen körül (5.), így a golyóval bélelt hely lesz a fej. A nyak (Ny) alatti fonalköteget válaszd négy egyforma vastag csomóra, a két szélsőből lesznek a karok, a két középsőből a test. Mindegyiket három egyenlő részre választva (6.), végeiket ideiglenesen összekötözve fond be, az ismert háromeres fonással (7.). A három fonat pontosan egyenlő vastag legyen, ezt akár számlálással is ellenőrizned kell, csak így lesz szép.

A karoknak alsó egyharmadát vágd le, mert a kar nem lehet olyan hosszú, mint a test és a lábak együtt. Amikor a test, a törzs fonásával majdnem a hosszúság felénél tartasz — tehát deréktájban — kötözd szorosan össze, és ne fond tovább, mert ettől lefelé van a baba szoknyarésze. Belül nem kell lábakat fonnod, hiszen úgysem látszana.

A babának köténye is lesz, ez a 9. ábra szerint készül, vagyis más színű fonalból való derékkötő madzagra kettős hurkolással kb. kétaraszos darabokat illesztesz, annyit, amennyi a derékon körben elfér. Már csak a gombszemek felvarrása, és orr, száj piros fonallal való kivarrása van hátra. Mint a 8. ábrán látod, a haj alatti felfüggesztő fonal, a nyak- és egyéb kötések, valamint a szoknya más színű, mint a többi rész.

9 Májusi fejtörő

Rejtvényfejtők, figyelem!

Írjátok meg levélben az öt fejtörő megoldását és vágjátok le a bal felső sarokban levő 9-es számot. A korábban megfejtett és megőrzött márciusi, áprilisi megfejtésekkel és a hetes és nyolcas számokkal együtt tegyétek borítékba és az e havi megfejtéssel együtt adjátok fel postán címünkre: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. A beküldési határidő május 20. A helyes megfejtésekre válaszlapot küldünk. Aki szeptembertől részt vett a rejtvényfejtési pályázaton és már kapott két képeslapot, az majd a harmadik lap kézhezvétele után tegye borítékba és küldje vissza címünkre. Ezekre a lapokra kapják meg a könyvjutalmat azok, akiknek a megfejtése hibátlan volt. Erről még részletesen írunk júniusi számunkban is.

Betűjáték

Válaszolj a baloldali kérdésekre megfelelő szóval, a szó betűit írd a négyszögekbe. Ha kész vagy, a betűket a négyszögekbe írt számok sorrendjében írd sorba és olvasd el.

Képkeret		12 R	16 Á	10 M	13 A
Gyomrába küldi az ételt	14 N	15 Y	4 E	5 L	8 I
Újonc valamiben	9	6	3	7	2
Romlás az értékben			1	11	17

Játék a homokban

A homokba nagy kört rajzoltunk. Egy gyerek a körvonalon áll, kettő a körben. Rajzoljátok meg, milyen úton mehetnek a gyerekek az azonos számú kövekhez, ha lábnyomaik nem keresztezhetik egymást, és a körből nem léphetnek ki.

Keresztrejtvény

Megadjuk az ábrát és a megfejtéseket. Nektek kell kitalálnotok, melyik szó hová kerül. Ha készen van, a zöld négyzetekbe eső betűket olvassátok össze. Ezt kell a keresztrejtvényből beküldeni (O=Ó).

8 betűs: jótanuló
7 betűs: nagyító, a mondat
6 betűs: sandít, hatván
5 betűs: ugrat, erény, rontó, ostor, jeles, magas
4 betűs: óbor
3 betűs: élő, íny, tíz, aló, akó, zog, rét, ebi
2 betűs: la, én, őr, hn, ny, ér, án, vi, ló, ék

J	Ó	T	A	N	U	L	Ó
E	B	I	M	A	G	A	S
L	O	Z	O	G	R	É	T
E	R	É	N	Y	A	L	O
S	A	N	D	Í	T	Ő	R
É	K	H	A	T	V	Á	N
R	Ó	N	T	Ó	I	N	X

Tanterem

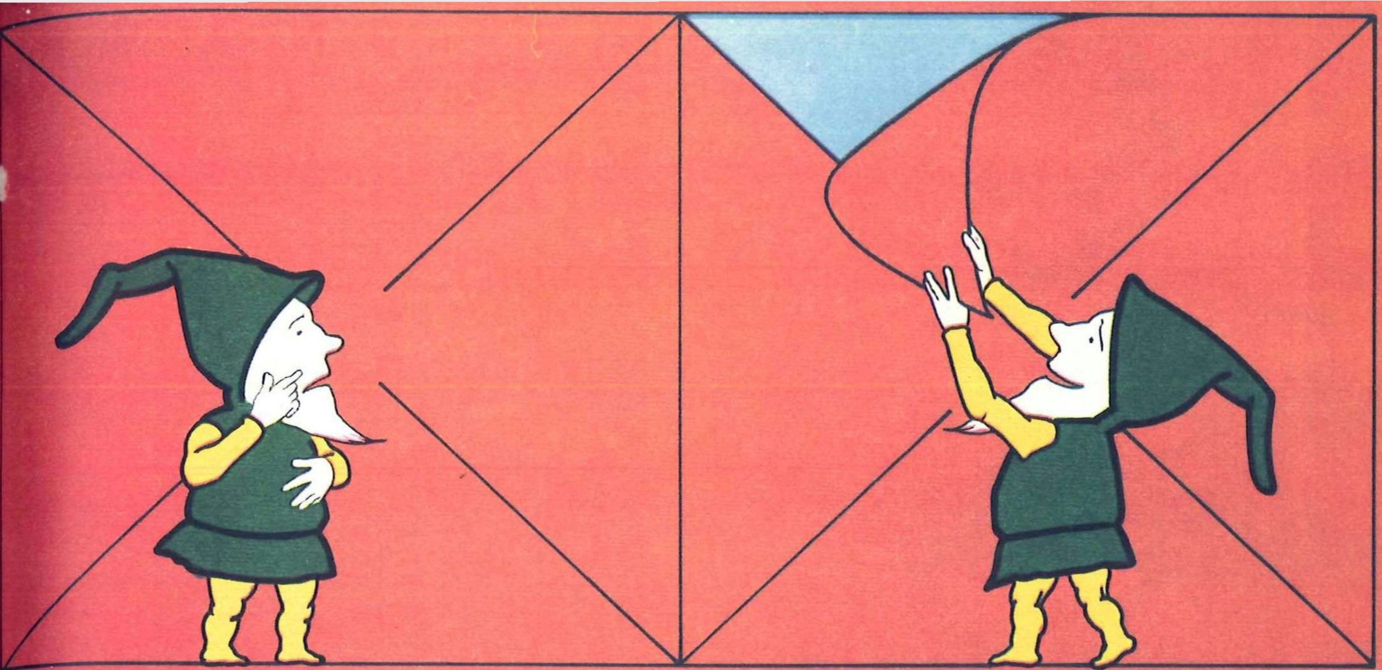
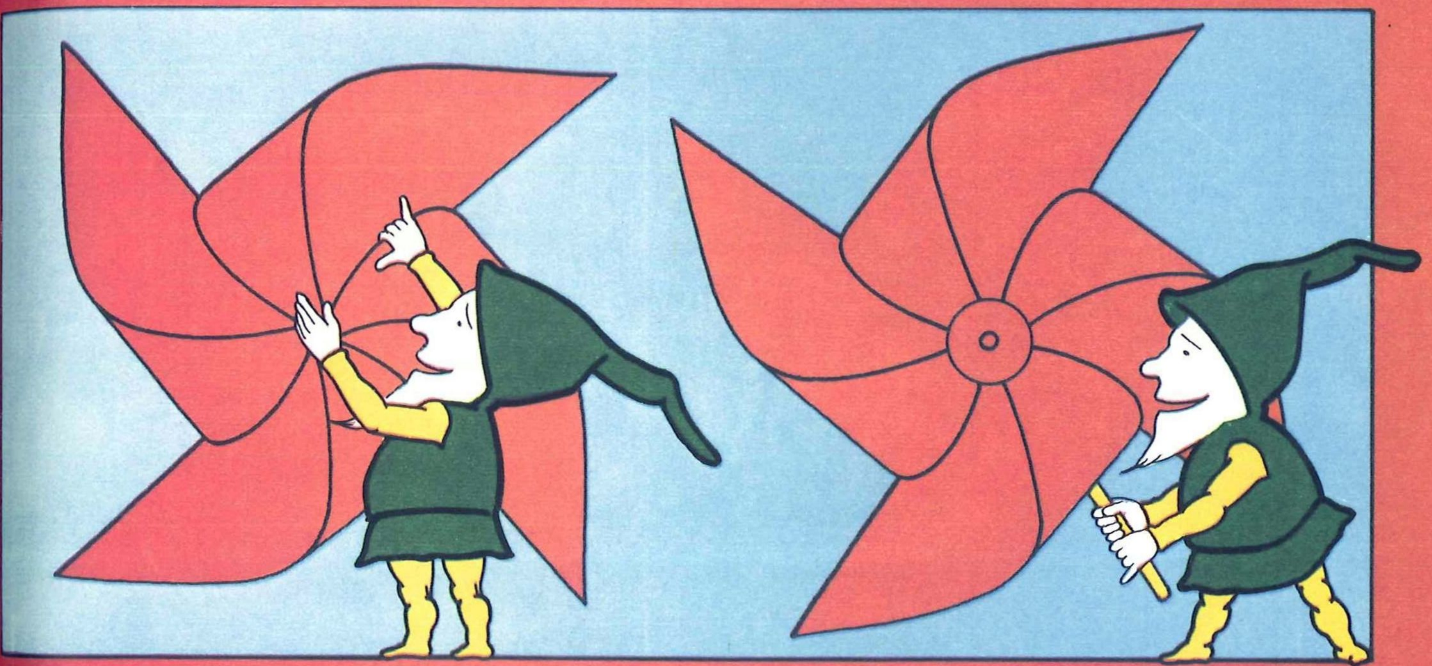
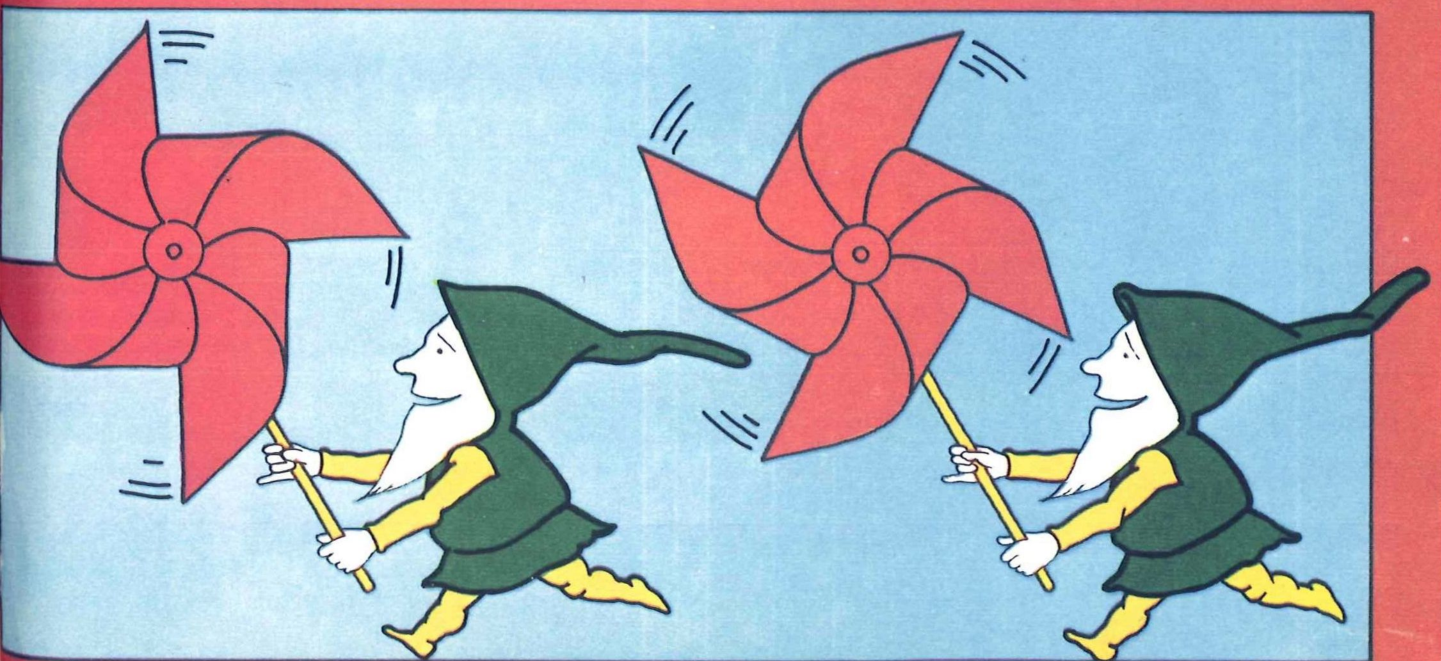
Egy osztályban a kétüléses padok három oszlopban állnak. Ha a tanulók minden oszlopba azonos számban leülnek, minden oszlopban egy üres hely marad. Ha két oszlopot teleülnek, a harmadikba kilenc tanuló jut. Hány pad és hány tanuló van a tanteremben?

Testvérek

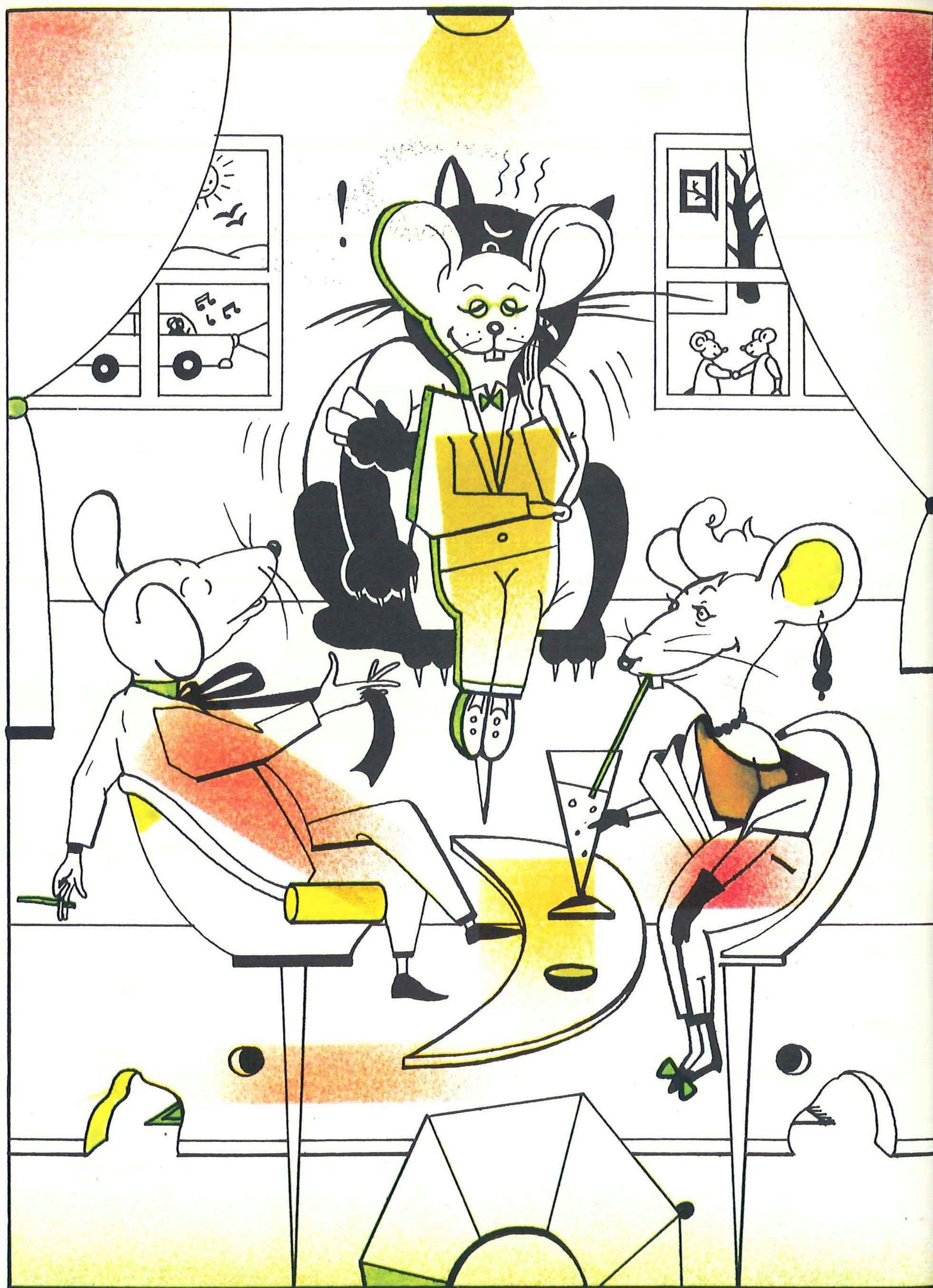
Ketten vagyunk testvérek, mondta Peti. Én 12 évvel vagyok öregebb a kishúgomnál. Ketten együtt 13 évesek vagyunk. Hány éves Peti és a kishúga?

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXIII. évf. 5. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay utca 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással, a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 84.0261. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Vida Győző**, a hátsó címoldal **Békés Rozi** munkája

Ára: 5,50 Ft

Hamu alatt lakik a tűz

Népi mondás